

Onderwerp   Uitkomsten onderzoeken naar geweld en discriminatie
              tegen Groningse LHBTI's
              L.T. Rozema
Steller

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 61 95   Bijlage(n) 3

Ons kenmerk 6279876

Datum 19-04-2017   Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij uw raad over de uitkomsten van de twee onderzoeken die het COC Groningen en Drenthe en onderzoeksbureau EEVAA hebben gedaan naar aanleiding van de mishandeling en discriminatie van twee lesbische vrouwen in het uitgaansgebied van Groningen in april 2016. Dit conform onze toezegging in de raadsbrief van 1 juni 2016 met kenmerk 5724915.

Tevens informeren wij uw raad over de maatregelen die wij samen met betrokken partners als politie, Discriminatie Meldpunt Groningen en COC Groningen en Drenthe in gaan zetten om de veiligheidsgevoelens en de meldingsbereidheid van LHBTI's (Lesbiennes, Homoseksuelen, Biseksuelen, Transgenders en Interseksuelen) in de stad te verhogen.

Het eerste onderzoek betrof een quick scan naar de (on)veiligheidsgevoelens van de Groningse LHBTI-gemeenschap. De scan had tot doel te achterhalen of er in Groningen sprake was van een incidenteel of structureel probleem rondom discriminatie van LHBTI's. Opvallende uitkomst van de scan was dat niemand van de ondervraagden aangifte deed bij de politie na een incident.

Op basis van de quick scan hebben wij samen met het COC Groningen en Drenthe onderzoeksbureau EEVAA de opdracht gegeven vervolgonderzoek te doen naar redenen van de lage meldingsbereidheid van discriminatie- en geweldsdelicten.

Beide onderzoeken en een rapportage over het discriminatieklimaat in Groningen zijn als bijlage aan deze brief toegevoegd.

Uitkomsten Quik Scan

In het algemeen voelen LHBTI's zich veilig in de stad. Gemiddeld waarderen de 362 respondenten de eigen veiligheid met een 7.3. Het veiligst voelen zij zich in de eigen straat, buurt en wijk. Het onveiligst in horeca- en uitgaansgelegenheden en in de binnenstad tijdens het uitgaan.

Bijna 30% van de respondenten heeft het afgelopen jaar één of meerdere incidenten meegemaakt van discriminatie en/of geweld vanwege seksuele geaardheid. Meer dan de helft van de incidenten vond plaats in de uitgaanssfeer. Niemand deed aangifte bij de politie.

De meest genoemde incidenten zijn uitschelden, persoonlijke bedreiging en terecht komen in een vijandelijke sfeer. Een meerderheid van de respondenten koos ervoor om niet ter plekke te reageren op de bedreigingen, door bijvoorbeeld weg te lopen, niks terug te zeggen of iets dergelijks..

De conclusie van de quick scan is dat aangezien bijna drie op de tien LHBTI's te maken heeft gehad met een voorval van discriminatie, en een kwart met méér dan één, het verantwoord lijkt om te stellen dat het geweldsvoorval in de Oosterstraat niet op zichzelf staat.

Uitkomsten onderzoek aangifte- en meldingsbereidheid

De uitkomsten van dit onderzoek zijn gebaseerd op groepsgesprekken en telefonische interviews met 46 Groningse LHBTI's in de leeftijd van 19- 73 jaar. Tien respondenten hebben ook hebben meegewerkt aan de quick scan. Tevens is onderzocht welk beeld landelijke onderzoeken en rapportages schetsen over de aangifte- en meldingsbereidheid van LHBTI's.

Uit het onderzoek komt naar voren dat er vijf redenen zijn voor LHBTI's om geen aangifte of melding te doen van discriminatie en/of geweld. Deze zijn:

1. De ernst van het incident (bagatelliseren, willen vergeten, er niet bij stil willen staan);
2. Onbekendheid met instanties en de met procesgang, gebrek aan informatie;
3. Inschatting van het nut van het melden c.q. aangifte doen (wat zijn de (persoonlijke) gevolgen, hoe kansrijk is een aangifte);
4. Mate van legitimiteit (ervaart de omgeving het als een gedeeld probleem);
5. Beeldvorming van de politie (in algemene zin en ten aanzien van de methodiek Roze in Blauw).

Het onderzoek schetst daarna de volgende oplossingsrichtingen:

- Informeer LHBTI's over proces rondom melding en aangifte;
- Wees zichtbaar met je organisatie richting de LHBTI's
- Houd zicht op aantallen door bijvoorbeeld het opnemen van vragen in veiligheidsenquêtes.
- Breder: preventief en educatie door voorlichting en samenwerking instellingen.

Discriminatieklimaat Groningen

Het derde onderzoek naar het discriminatieklimaat in Groningen, eerdere onderzoeken vonden plaats in 2009 en 2012, laat zien dat er jaarlijks ongeveer 17% van de inwoners van de provincie Groningen te maken heeft gehad met discriminatie.

Leeftijd is nog steeds de meest voorkomende grond van discriminatie, namelijk in 35% van de gevallen. De discriminatie op grond van seksuele gerichtheid ligt zo rond de 10%. Driekwart van de inwoners met een discriminatie-ervaring maakt geen melding van discriminatie.

Maatregelen

Samen met het COC Groningen en Drenthe, Discriminatie Meldpunt Groningen en politie-eenheid Noord Nederland onderzoeken wij momenteel welke maatregelen wij kunnen nemen om de aangifte- en meldingsbereidheid van LHBTI's te vergroten. De uitkomsten van beide bovengenoemde onderzoeken vormen hiervoor het uitgangspunt.

Wij werken onder meer aan het opstellen van een stedelijk protocol LHBTI-discriminatie en geweld, waarbij betrokken partijen alle meldingen over LHBTI-geweld en -discriminatie naar het Discriminatie Meldpunt Groningen doorverwijzen en zorgen voor een warme overdracht. Het Discriminatie Meldpunt Groningen is het best geoutilleerd om vanuit haar wettelijke registratietoek op het gebied van discriminatie de rol van centraal meldpunt op zich te nemen. Op deze manier denken wij een compleet en betrouwbaar overzicht te krijgen van het aantal gewelds- en discriminatie-incidenten tegen LHBTI's in de stad.

Via de gemeentelijke website, de website van het COC Groningen en Drenthe en een folder willen wij LHBTI's in de stad informeren over de mogelijkheid om geweld of discriminatie te melden bij de politie en het Discriminatie Meldpunt Groningen.

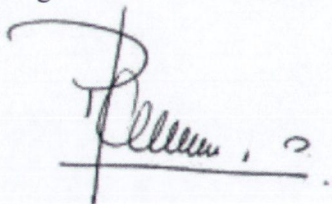
Op het preventieve vlak bereiden wij samen met het COC Groningen en Drenthe en het Huis voor de Sport een aantal bijeenkomsten voor over het thema 'sporten voor iedereen', bedoeld om lokale sportverenigingen handvaten te bieden om uitsluiting bij het sporten te voorkomen en aan te pakken. Een eerste sessie in december 2016 was druk bezocht, het is een onderwerp dat leeft bij de sportverenigingen als het gaat om LHBTI's, etnische minderheden en sociale verschillen. Daarnaast verzorgt het COC Groningen en Drenthe voorlichtingen op middelbare scholen en trainingen voor professionals van organisaties die met LHBTI's en hun problematiek in aanraking komen.

Vanuit de regenbooggelden van het Rijk werken wij als gemeente steeds meer samen met andere noordelijke gemeenten en inmiddels ook met de provincies Groningen en Drenthe. Wij stellen onze expertise beschikbaar aan overheden die nog maar net beginnen met het ontwikkelen van LHBTI-beleid. Het COC Groningen-Drenthe organiseert op 11 mei a.s. een symposium om andere Groningse gemeenten te informeren over de mogelijkheden en onmogelijkheden van lokaal LHBTI-beleid.

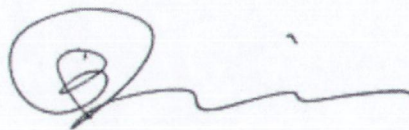
Vervolg

Wij informeren uw raad in het najaar van 2017 opnieuw over de uitwerking en de resultaten van de voorgenomen maatregelen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Aangifte- en meldingsbereidheid LHBT's in Groningen >

Een geweldsincident in de binnenstad van Groningen (april 2016), waarbij twee vrouwen vanwege hun seksuele geaardheid zijn mishandeld, gaf aanleiding tot het doen van onderzoek naar de veiligheid van LHBT's (lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders) in Groningen. In mei 2016 is door het COC Groningen en Drenthe een online enquête gehouden onder 430 LHBT's. Hieruit bleek dat discriminatie veel voorkomt. Daarnaast bleek dat geen van de respondenten melding of aangifte deed van het incident. Deze bevinding vormde de aanleiding voor dit vervolgonderzoek naar (ervaren) drempels tot het doen van melding en aangifte, en mogelijke maatregelen om deze drempels weg te nemen.

29% van de
geënquêteerden noemt
incident maar doet geen
aangifte of melding

Ongeveer 1 op de 5 LHBT's in Nederland maakt tenminste eens per jaar een incident mee waarbij sprake is van discriminatie vanwege seksuele geaardheid of genderidentiteit. Rond de 90% doet hiervan geen melding of aangifte. Zelfs bij mishandeling doet 40% geen aangifte (Movisie 2014). Landelijk is het aantal politieregistraties over de grond seksuele gerichtheid gestegen van 1403 in 2014 naar 1574 in 2015 (Politie, Art. 1 2016). Homoseksuelen mannen en lesbische vrouwen voelen zich zowel op openbare plekken (bv. waar jongeren hangen of in

het openbaar vervoer) als in de eigen woonomgeving onveilig dan hetero's. Zij ervaren meer respectloos gedrag van onbekenden op straat, en van personeel van bedrijven en overheidsinstanties. Ze hebben meer ervaring met geweld, waarbij het vooral om meer bedreigingen gaat (SCP 2016).

Kwalitatief onderzoek:
achterliggende redenen
aangifte- en
meldingsbereidheid
onder LHBT's
Groningen

In de groeps gesprekken die voor dit onderzoek in Groningen zijn gehouden wordt vaak in eerste instantie gezegd dat men weinig voorvallen van discriminatie meemaakt, maar bij doorvragen worden incidenten genoemd als nageroepen, uitgescholden of bespuugd worden. Het blijkt dat LHBT's dit ofwel niet beschouwen als discriminatie, of het afdoen als iets onbetekenends; men wil het snel vergeten. Deels zijn dit uitgaansgerelateerde voorvallen, maar ook structureel pestgedrag (bijv. door buurtgenoten of op school) wordt genoemd. De respondenten zijn zich vrijwel allemaal bewust van hun anderszijn in de openbare ruimte en de helft past hun gedrag aan op basis van een inschatting van de

(on)veiligheid. "Het is een bepaalde alertheid die je je eigen hebt gemaakt". Deze aanpassing bestaat bijvoorbeeld uit "zorgen dat je niet opvalt" en "dat je niet als lesbisch herkend wordt".

Het is bekend dat er sprake is van onderrapportage van meldingen en aangiften van discriminatie vanwege seksuele geaardheid en genderidentiteit. In dit onderzoek is specifiek voor LHBT's in Groningen nagegaan waarom meldings- en aangiftedrempels laag zijn. Het onderzoek gaat over elementen die daarop van invloed zijn én over maatregelen die de bereidheid kunnen verhogen.

Elementen van invloed op meldings- en aangiftebereidheid van LHBT's >

Uit ander onderzoek: elementen waardoor bereidheid laag is

Hoe kan de onderrapportage van LHBT-discriminatie worden verklaard? Uit eerder onderzoek in Nederland (UvA 2016, Movisie 2011) blijkt dat de volgende elementen van invloed zijn op het (niet) doen van melding of aangifte van een LHBT-gerelateerd incident.

1. Het incident wordt gezien als niet serieus genoeg om aangifte te doen
2. Er is de verwachting dat de politie het incident niet serieus neemt
3. Er zijn gevoelens van schaamte
4. Er is angst dat de daders uitvinden wie aangifte heeft gedaan.

Uit dit onderzoek

In het onderzoek in Groningen worden deze elementen teruggevonden. Ze zijn in de groepsgesprekken verder uitgevraagd. Door respondenten worden de termen aangifte en melding door elkaar gebruikt. Veel geïnterviewden blijken het onderscheid tussen melding en aangifte niet (goed) te kennen. Dit is overigens vanuit de respondent goed te begrijpen: het gaat primair om de keuze tussen 'iets doen' en 'niets doen', pas daarna wordt overwogen wát. Daar waar dit onderscheid uitdrukkelijk wel gemaakt is in de antwoorden, wordt dit vermeld.

Redenen voor het wel of niet doen van melding of aangifte vallen uiteen in verschillende factoren:

1. Ernst van het incident (bagatelliseren, willen vergeten, er niet bij stil willen staan)

De ernst van het incident is van grote invloed op de beslissing om er 'iets mee te doen'. 'Lichte' incidenten, zoals nageroepen of uitgescholden worden, worden afgezwakt en er wordt niet overwogen er iets mee te doen. Nageroepen worden op straat is iets dat men liever direct weer vergeet. "Je schenkt er geen aandacht aan." Met name transgenders (transvrouwen) hebben het gevoel dat als zij respectloos gedrag steeds moeten melden ze een dagtaak zouden hebben.

Veelgenoemde reden voor het niet-melden is dat men zich niet echt geraakt zegt te voelen. "Als iemand hé homo roept denk ik: En dus? Ik voel me niet beledigd". Daarnaast ziet men het vooral als een probleem van die ander. "Zij hebben blijkbaar een probleem met homoseksualiteit", De schelder (of het groepje) wordt gezien als dom of bekrompen, en: "Het kan opvoeding zijn, of stoerdoenerij" en "Zo iemand weet niet beter en roept maar wat".

De drempel om een dergelijk 'licht incident' te melden is zeer hoog. Veel respondenten weten niet dat dit kan (zie hieronder), en ook na uitleg heeft men niet het gevoel dit voortaan wel te gaan doen. Opvallend is dat er in de LHBT-gemeenschap wel gepraat wordt over de gebeurtenis, maar vaak alleen met andere LHBT's. "Als je zoiets meemaakt stap je er snel overheen. Toch deel ik het wel met LHBT-vrienden, dan voel je je even gesteund". Op de vraag waarom discriminatie-incidenten niet (of minder) onder heterovrienden gedeeld worden, wordt gezegd dat men dan toch vaak verwacht dat het niet helemaal begrepen wordt. "Bij je LHBT-vrienden vind je steun, bij hetero's weet je dat toch niet zeker, of je hebt veel meer uit te leggen."

Er worden ook ernstigere incidenten genoemd waarvoor men niet naar politie of DMG is gegaan (en dit in de toekomst ook niet zal doen). Bijvoorbeeld bespuugd worden tijdens het uitgaan, geweigerd

worden bij een kroeg, opmerkingen van burens, of geduwd worden gepaard met homodiscriminerende opmerkingen. De meeste respondenten zeggen dat er sprake moet zijn van ernstige bedreiging of fysiek geweld, *“dat zichtbaar is”*, willen zij verdere stappen ondernemen.

Een deel van de geïnterviewden zegt na het gesprek waarschijnlijk eerder melding te gaan doen. *“Nu we het er zo over hebben voel ik sterker hoe erg het toch wel is, dat het eigenlijk niet kan in Nederland. Dan moet je zelf een stap zetten, dat is natuurlijk zo.”*

2. Onbekendheid (met instanties, met procesgang), gebrek aan informatie

Driekwart van de respondenten is niet bekend met het discriminatiemeldpunt Groningen (DMG). Enkeligen weten van het bestaan maar hebben nooit aan de mogelijkheid gedacht om daar melding te doen van LHBT-discriminatie. Het discriminatiemeldpunt wordt geassocieerd met discriminatie op grond van etniciteit of religie. Ook meent een deel van de geïnterviewden dat het antidiscriminatiebureau een landelijke organisatie is, of *“iets Amsterdams”*. Respondenten die het DMG kennen, kunnen niet zeggen wat er (waarschijnlijk) gebeurt bij het doen van een melding. Het is vaak onduidelijk wat het nut van een melding is, *“Wat je er zelf aan hebt”* en hoe dit proces gaat verlopen.

De politie is uiteraard geen onbekende. Respondenten kunnen redelijk inschatten wanneer een aangifte zinvol is (zoals bij zicht op een dader). Allen geven aan pas dan aangifte te overwegen wanneer er sprake is van ernstige (aanhoudende) bedreiging, aanhoudende pesterijen en/of fysiek geweld. Wat er precies gebeurt rondom een aangifte is vaak niet bekend, maar dit weerhoudt het merendeel van de geïnterviewden er niet van aangifte te doen wanneer de situatie als ernstig wordt ervaren. Onder enkele respondenten leeft het idee dat NAW-gegevens van de aangever bij de verdachte bekend zouden worden. Wanneer dit zo is, vormt dit een hoge drempel tot het doen van aangifte.

Er heerst onzekerheid over hoe serieus men genomen wordt wanneer men met een LHBT-incident bij de politie komt, en in hoeverre men zich begrepen/gehoord zal voelen (zie verder onder beeldvorming).

Enkele respondenten hebben ervaring met het doen van aangifte vanwege een niet-LHBT-gerelateerde gebeurtenis. Deze ervaring (Voor de meeste mensen een eerste indruk) is van grote invloed op de beslissing om in het vervolg naar de politie te gaan. Vooral het feit dat men na een aangifte niets meer hoort, vormt een drempel voor toekomstige melding of aangifte. Ook de mate waarin de respondent zich serieus genomen voelt speelt mee. *“Als een aanrijding al niet serieus wordt genomen, zal ik dit maar helemaal laten zitten.”*

Vrijwel alle respondenten kennen het COC. Een klein deel zegt vermoedelijk naar het COC te gaan bij een incident. Bij het COC denkt men niet in de eerste plaats aan een organisatie waar men zich toe wendt bij discriminatie. Men vermoedt dat het COC informatie over LHBT-discriminatie en melding kan geven. Een kleine groep respondenten merkt op zich juist tot het COC te wenden vanwege het begrip, het luisterend oor dat men daar zal vinden.

3. Inschatting van het nut (gevolgen, kansrijkheid, persoonlijke baat)

Respondenten schatten in veel gevallen in dat het niet veel zin heeft om melding of aangifte te doen. Dit hangt samen met de onbekendheid met de procesgang (drempel 2): de gevolgen van een melding bij het discriminatiebureau zijn vaak niet bekend, waardoor het idee leeft *“Dat je er weinig aan hebt”*. Geïnterviewden vinden wel dat er aandacht moet zijn (komen) voor LHBT-discriminatie, maar cijfermatig nut van melden wordt weinig erkend. Het beeld heerst dat melden bij DMG of politie *“Vooral een cijfertje oplevert”* en niet zal leiden tot interventies. Een respondent verwoordt dat als volgt: *“Melden alleen levert zo weinig op, niemand merkt er iets van. Je wilt dat de dader het voelt, zoals bij die jongen wiens stage geweigerd werd. Via Facebook en de pers bijvoorbeeld”*.

Het algemene beeld van aangifte is dat *“De daders toch niet gepakt of vervolgd worden, dat zag je bij die twee vrouwen”* (zie drempel 5, beeldvorming).

Een andere drempel voor het niet doen van melding ligt op persoonlijk vlak. Men verwacht bij een ernstig incident *“ook je verhaal kwijt te kunnen”*, een luisterend oor, niet per se als slachtoffer, en zeker niet enkel een administratieve afhandeling. Men wil persoonlijk baat hebben bij het doen van aangifte of melding. Deze functie verwacht men vooral van het COC, sommige respondenten noemen in dit verband ook slachtofferhulp.

4. Mate van legitimiteit (ervaart men het als een gedeeld probleem)

Een grote drempel voor het doen van melding of aangifte vormt het gebrek aan (ervaren) legitimiteit van het probleem. Respondenten ervaren niet dat gediscrimineerd worden omdat je homo of transgender bent een gedeeld probleem is, dat het gerechtvaardigd is om vanwege je geaardheid een beroep te doen op politie. Men vermoedt onvoldoende draagvlak: *“Homoseksualiteit is meer en meer maatschappelijk geaccepteerd, maar bij een instituut als de politie verwacht je niet direct gedeelde erkenning”*. Een respondent zegt: *“Je voelt dat het jouw probleem is, het is niet zoals een inbraak, waarbij je aanvoelt dat een agent dat snapt omdat ie zelf ook wel eens ‘n inbraak meegemaakt kan hebben. Dat vindt iedereen erg, zeg maar”*. Er zijn zelfs respondenten die hiervoor begrip tonen, die niet verwachten dat *“De heterowereld het erg gaat vinden dat er ergens een homo geweigerd wordt”*.

Aangifte doen omwille van seksuele gerichtheid ervaart een deel van de geïnterviewden als opnieuw uit de kast komen omdat zij vermoeden dat *“De gemiddelde agent niet inlevend is”*. *“Dan moet je weer aan de slag met je homo zijn, dat heb je wel gehad”*.

Bovendien ervaart een deel van de geïnterviewden dat *“Je je als groep niet zwak moet tonen”*. Men doet geen aangifte of melding omdat dat voelt als *“Je laten kennen”* of *“Het niet zelf op kunnen lossen”*. Het is volgens sommigen een zwakgebod om bescherming te (moeten) zoeken bij autoriteiten wanneer het gaat om lichte vormen van LHBT-discriminatie. Bovendien zeggen velen door het leven heen een dikke huid te hebben gekweekt. *“Zolang je je kunt herinneren ben je anders. Je weet inmiddels wel dat je nooit overál met open armen ontvangen zult worden”*. Dit leidt bij een deel van de respondenten tot het gevoel dat men LHBT-discriminatie het beste zelf kan oplossen, dient te dragen, en tot een zekere argwaan tegenover instanties zoals de politie.

5. Beeldvorming van de politie (algemeen en Roze in Blauw)

Er is over het algemeen vertrouwen in de politie. Nagenoeg alle respondenten zouden met een ernstig LHBT-gerelateerd incident (ernstige bedreiging, aanhoudende pesterijen en/of fysiek geweld) naar de politie gaan. Een respondent merkt op: *“Vertrouwen in de politie ja, wat betreft inbraak en ongeval, maar het imago is toch dat bij homo-incidenten weggekeken wordt”*.

Verschillende meningen en ideeën vormen tezamen dit beeld (dat een drempel opwerpt voor het doen van melding of aangifte):

- Politie is te druk voor dit soort zaken, geeft hier geen prioriteit aan.
- De daders worden toch niet gepakt (ook gevoeld door media, dit is breder dan LHBT-zaken).
- Politie is er voor geweld en inbraak, niet voor emotionele zaken.
- Bij de politie ben je een nummer: een emotioneel verhaal wordt heel feitelijk opgenomen, met een onderscheid tussen dader en slachtoffer, daar waar geïnterviewden eigenlijk gehoord willen worden, bijstand willen, niet gezien willen worden als slachtoffer.
- Bij de politie bots je op een muur van onverschilligheid voor dit soort gevoelige onderwerpen. *“Het beeld van de politie is dat het machomannen zijn die niet heel inlevend zijn, niet altijd gunstig reageren op andersdenkenden en andersvoelenden, en weinig sensitief.”*

Ongeveer de helft van de respondenten kent Roze in Blauw. Men noemt evenementen zoals de Roze Zaterdag en de Gay Pride. Deels is Roze in Blauw alleen bekend van de media, door de aanwezigheid in Amsterdam tijdens de Gay Pride. Een deel van de respondenten vermoedt daarom dat Roze in Blauw alleen in Amsterdam bestaat, of *“Een gelegenheidsgebeuren was voor de gay pride”*. De respondenten menen dat Roze in Blauw er vooral is voor zichtbaarheid: *“Op zo’n dag wil de politie laten weten dat ze er ook zijn voor gays.”* Op een enkeling na, kan niemand van de respondenten verwoorden wat de functie van Roze in Blauw is (behalve de zichtbaarheid). Men geeft aan dat het bestaan van Roze in Blauw op zich positief is, maar dat het een *“rare keuze”* is dat Roze in Blauw er alleen is op gay evenementen. *“Daar wordt niet gediscrimineerd hoor”*. De politie zou *“de diversiteitsboodschap overal, aan een zo breed mogelijk publiek uit moeten stralen”*.

Het wegnemen van drempels: oplossingsrichtingen >

Voor het benoemen van maatregelen is gekeken naar eerder onderzoek, naar concrete beleidsmaatregelen in andere gemeenten en naar de mogelijke oplossingen die uit de interviews naar voren komen.

Oplossingsrichtingen uit ander onderzoek

Recent onderzoek (UvA 2016) toont aan dat het belang van goede informatievoorziening door de politie groot is. Meer duidelijkheid over het proces van aangifte (en de boodschap dat de politie er is voor LHBT-gerelateerde incidenten) leidt tot een hogere mate van vertrouwen in de politie, wat weer gerelateerd is aan meer aangiftebereidheid. Ook de bejegening door de politie is van groot belang voor het vertrouwen in de politie. Wanneer de aangever begrip vindt bij de politie, en serieus genomen wordt, stijgt het vertrouwen in de politie. Dit is van belang voor verder politiecontact, maar ook voor het doorvertellen van de ervaring binnen de LHBT-gemeenschap. Dit laatste blijkt ook een factor te zijn in de overweging om aangifte te doen (UvA 2016).

Concrete maatregelen elders in het land

In Utrecht bestaat sinds 2010 de 'Gay Alert', een meldnummer dat gebeld kan worden bij LHBT-gerelateerde incidenten. Gay Alert is bedoeld om melding te stimuleren en in een vroegtijdig stadium te kunnen reageren op beginnende treiterijen en overlast in de woonomgeving. Daarmee is het een nuttige stap om verdere escalatie te voorkomen. Daarnaast is het een laagdrempelige ingang voor mensen die twifelen over het wel of niet doen van aangifte. Gay Alert is onderdeel van het Klant Contact Centrum (KCC) van de gemeente Utrecht, die de melding met voorrang doorgeeft aan de gebiedsmanager veiligheid in de betreffende wijk. Deze zal de melding met het slachtoffer bespreken en vervolgens in overleg met de betrokken instanties zoals politie, woningbouwcorporaties en de belangenorganisaties voor homoseksuelen, actie ondernemen (gemeente Utrecht 2010). In 2012 bleek uit evaluatie dat de Gay Alert succesvol was. De methode werd weliswaar bewerkelijk genoemd maar zeer de moeite waard. Er waren enkele daders opgepakt.

De Gay Alert is de enige maatregel *direct* gericht op toename van melding en aangifte. De volgende maatregelen zijn hieraan gerelateerd.

- De gemeenten Rotterdam, Schiedam, Alkmaar en Capelle aan de IJssel hebben als onderdeel van hun lokale LHBT-beleid (tijdelijk) ingezet op zogenoemde LHBT-ambassadeurs. Zij bespreken LHBT-issues op plekken waar zichtbaarheid en acceptatie van LHBT's nog niet vanzelfsprekend is, onder meer bij scholenkoepels, sportverenigingen, verzorgingshuizen en in etnische kringen (migrantenjongeren, vluchtelingenorganisatie).
- Om zicht te houden op lokale cijfers zet de gemeente Oss (momenteel) een onderzoek uit naar hoe inwoners denken over LHBT's en hoe veilig LHBT's zich voelen. Gemeenten Leidschendam-Voorburg, Delft en Zoetermeer laten een monitor ontwikkelen die de (on)veiligheidsgevoelens van LHBT's meet.
- In 2013 stelde Politie Rotterdam een Meldpunt Roze in Blauw in. Met dit meldpunt voor LHBT-burgers richt de Eenheid Rotterdam zich rechtstreeks tot de LHBT-doelgroep. Via het meldpunt kunnen LHBT-burgers melding maken of aangifte doen van discriminatie op grond

van seksuele gerichtheid. Een kernteam van het netwerk Roze in Blauw zorgt voor de ondersteuning, begeleiding en monitoring van meldingen en aangiften die via het meldpunt binnenkomen. Het meldpunt bestaat uit een apart telefoonnummer en een e-mailadres.

- In 2010 heeft in Leiden een campagne gelopen tegen hatecrimes. Door middel van posters werd opgeroepen melding te doen van hatecrimes (bijbehorende website hatecrimes.nl is niet meer actief). Deze actie was een samenwerking van COC Leiden, Bureau discriminatiezaken en Politie Hollands Midden.
- In onder meer de gemeente Utrecht is in samenwerking met COC Midden Nederland een training op LHBT-sensitiviteit aan politieagenten in wijkteams gegeven.

Uit dit onderzoek: oplossingsrichtingen

Uit het onderzoek in Groningen komen verschillende maatregelen naar voren die de drempels tot het doen van melding en aangifte kunnen wegnemen. Deze maatregelen corresponderen met de genoemde drempels (vorig hoofdstuk).

1. Informeer

Informatieverstrekking is een belangrijke oplossingsrichting. Realiseer je dat burgers niet dagelijks contact hebben met politie, meldpunt of gemeente, en dat informatie wegebt. Voor DMG geldt: maak de organisatie bekender, besteed daarbij aandacht aan LHBT's, aan het meldproces, en informeer ook *waarom* melden nut heeft. Benoem bovendien dat bij DMG aandacht is voor de emotionele kant van discriminatie-incidenten. Voor de politie geldt: informeer wat er gebeurt bij een discriminatie gerelateerde aangifte. Specifiek voor Roze in Blauw: treed in de publiciteit en maak duidelijk wat de functies van Roze in Blauw precies zijn.

Voor respondenten is het onduidelijk hoe DMG te bereiken is. Op basis van de landelijke campagne ('Zet een streep door discriminatie') realiseert men zich niet dat je in Groningen terecht kunt en dat het DMG laagdrempelig is. Communiceer zichtbaar het telefoonnummer en (web)adres waar men melding kan doen.

Let op welke kanalen gebruikt worden voor informatieverstrekking en waar de LHBT-gemeenschap te bereiken is. Een deel van de LHBT's 'verwacht' online informatie te vinden, anderen via homohoreca, sommigen via 'oude' informatiekanalen zoals de bibliotheek of lokale pers. Campagnes zoals posters in bushokjes bereiken een ruimer (dan LHBT) publiek en tonen ook breed dat de anti-discriminatie boodschap door gemeente en politie belangrijk gevonden wordt.

2. Wees zichtbaar

Alle betrokken organisaties kunnen zich duidelijker profileren als organisatie die LHBT-discriminatie serieus neemt.

De politie wordt nog onvoldoende gezien als organisatie die er ook is voor LHBT-gerelateerde incidenten. Profileer je naar een breed publiek als organisatie die er voor iedereen is, ook bij discriminatie, en niet alleen bij geweldsincidenten of inbraken. Roze in Blauw dient niet alleen aanwezig te zijn op gay-evenementen; profileer je ook buiten de gay scene.

Communiceer wat er door samenwerkende partijen (gemeente, politie, COC, DMG) wordt gedaan aan acceptatie van seksuele diversiteit en veiligheid. Dit is met name een taak voor het COC. Ook op de gemeente site kunnen samenwerkende partijen en doorverwijzingen genoemd worden.

Op de website van de gemeente kan een concrete vermelding staan dat het bestaande meldpunt voor overlast er óók is voor bedreigingen en treiterijen in de woonomgeving. Zorg er vervolgens voor dat meldingen hier goed uitgevraagd en opgepakt worden (vergelijkbaar met de Utrechtse Gay Alert).

De gemeente kan het vertrouwen wekken van (LHBT-)burgers door snel op te treden bij incidenten (dit kan door een korte lijn met politie en COC), het zichtbaar steunen van diversiteit door aanwezigheid (bijvoorbeeld: burgemeester bezoekt slachtoffers).

DMG is niet bekend genoeg als organisatie die er ook is voor LHBT-discriminatie. Het discriminatiemeldpunt wordt vooral geassocieerd met discriminatie op basis van huidskleur en geloof. Een eigen campagne die gericht is op LHBT-discriminatie, maar ook vermelding op LHBT-gerelateerde websites en informatie op openbare en LHBT-plekken in de stad kan hierin verandering brengen.

Het COC dient zich zichtbaarder te profileren als organisatie waar LHBT's (ook) terecht kunnen bij discriminatie. Er is behoefte aan steun en een luisterend oor na een discriminatie-incident. Hiervoor wordt het COC deels al gevonden maar dit kan sterker neergezet worden. Bovendien kan het COC deze 'vertrouwenspositie' nog meer benutten door ook een doorverwijsrol (naar DMG en politie) te vervullen.

Professionals kunnen een grotere rol hebben als het gaat om zichtbaarheid en het zichtbaar steunen van diversiteit. Train hen om bij discriminatie niet weg te kijken maar het bespreekbaar te maken, en slachtoffers te wijzen op COC, politie en DMG. Dit geldt vooral in het onderwijs, maar ook bijvoorbeeld jongerenwerkers, sportcoaches en mensen in de zorg.

3. Houd zicht op aantallen

Er zijn veel incidenten die 'niet erg genoeg' gevonden worden om er iets mee te doen. Deze worden niet gerapporteerd, niet bij de politie, niet bij het DMG. Een oplossing voor deze onderrapportage is het *ophalen* van deze gegevens in bv. een tweejaarlijkse enquête of een kwalitatief onderzoek naar de veiligheidsbeleving van LHBT's in Groningen.

Om zicht op verborgen vormen van discriminatie - zoals pesterijen en bedreiging - te houden, kunnen daarnaast schoolvertrouwenspersonen, jongerenwerkers, buurtregisseurs en dergelijke worden uitgevraagd op aantallen.

4. Breder: Preventief, educatie

Hoewel niet *direct* gerelateerd aan aangiftebereidheid ligt er een oplossing in preventie. Voorlichting en educatie zijn het belangrijkste instrument in het voorkómen van discriminatie. "*Jong beginnen, laten zien dat homoseksualiteit er is, dat het normaal is*", maar ook "*het hebben van een voorbeeld, rolmodellen in het onderwijs*"; dit soort opmerkingen zijn veel genoemd als oplossingsrichting. Hierin vervullen DMG en het COC reeds een rol. Beide partijen kunnen hierin meer samenwerken. Ook in het onderwijs kan kennis verspreid worden over het doen van aangifte en melding.

Onderzoeksverantwoording >

Doelgroep

Voor dit onderzoek zijn 46 volwassen LHBT's geïnterviewd die wonen in de gemeente Groningen en/of lid zijn van een Groningse LHBT-organisatie. 19 van hen zijn de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd vanwege seksuele gerichtheid of identiteit. Gestreefd is naar variatie in de onderzoeksgroep in termen van gender, leeftijd en seksuele gerichtheid. 46 Personen zijn geïnterviewd: 24 homoseksuele mannen, 14 lesbische vrouwen, 4 biseksuele vrouwen en 4 transgenders. De onderzoeksgroep varieerde in leeftijd van 19 tot 73 jaar.

Methodieken

Het onderzoek omvatte de volgende methodieken:

- Documentstudie
- Gestructureerde groepsgesprekken met:
  - Studentenvereniging Ganymedes (n=3),
  - Gemengd Dameskoor (n=4),
  - Transgendergroep Groningen (n=4),
  - Regenboogcafetaria Ons Moeke (n=10),
  - Roze Salon (50+) (n=5),
- Duo-gesprekken met LHBT's uit Groningen die -gestart in persoonlijk netwerk- via sneeuwbalmethode zijn gevraagd (n=10)
- Telefooninterviews met respondenten (n=10) uit de online enquête van mei 2016

Bronnen

I&O Research (2016). *Discriminatieklimaat Groningen. 2-meting.*

Landelijke Vereniging tegen Discriminatie (LVtD) (2015). *Monitor Discriminatie Noord-Nederland 2015.*

Landelijke Vereniging tegen Discriminatie (LVtD) (2016). *Kerncijfers 2015.*

Landelijk overzicht van klachten en meldingen over discriminatie, geregistreerd bij de antidiscriminatievoorzieningen.

Ministerie van Veiligheid en Justitie, CBS. (2016). *Landelijk rapport Veiligheidsmonitor 2015. Editie 8.*

Ministerie van Veiligheid en Justitie (9 mei 2016). *Antwoorden Kamervragen over een mishandeling van een lesbisch stel in Groningen.*

Movisie (2011). *Handreiking homo-emancipatie. LHBT's en veiligheid.*

Movisie (2015). *Samenvatting Lokaal LHBT-beleid 2014 per gemeente.*

Politie. Art.1 (2016). *Discriminatie-cijfers in 2015. Een rapport over registraties van discriminatie-incidenten door de politie, en meldingen bij antidiscriminatievoorzieningen en andere organisaties in Nederland.*

Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) (2016). Kuyper, L. *LHBT-monitor 2016: Opmvattingen over en ervaringen van lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgender personen*.

Tweede Kamer der Staten-Generaal (2009). *Homo-emancipatiebeleid*. Brief van de Ministers van Justitie, van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en van Binnenslandse Zaken. Vergaderjaar 2009–2010, 27 017, nr.58.

Universiteit van Amsterdam (UvA) (2016). Feddes, A.R. & Jonas, K.J. *LGBT Hate Crime, Psychological Well-Being, and Reporting Behaviour: LGBT Community and Police Perspectives*.

WODC (2016). Weijer, S. van de & Bernasco, W. *Aangifte- en meldingsbereidheid: Trends en determinanten*.

destadutrecht.nl/gay-alert-vanaf-vandaag-bereikbaar/ [geraadpleegd op 6 oktober 2016]

<http://www.cocmiddennederland.nl/wp-content/uploads/2014/11/Roze-Stembusakkoord-Utrecht.pdf> [geraadpleegd op 2 oktober 2016]

<http://www.dvhn.nl/groningen/Burgemeester-neemt-geweld-tegen-lesbiennes-hoog-op-21250673.html> [geraadpleegd op 1 oktober 2016]

<https://www.ocwincijfers.nl/emancipatie/inhoud/lhbt/meldingen-van-homodiscriminatie> [geraadpleegd op 1 oktober 2016]

<https://www.politie.nl/themas/roze-in-blauw.html> [geraadpleegd op 1 oktober 2016]

<https://radar.nl/read/lhbt-meldpunt-bij-politie> [geraadpleegd op 6 oktober 2016]

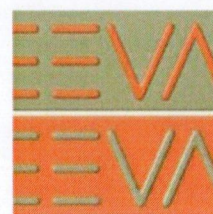
Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Groningen

Medefinanciers: COC Groningen en Drenthe en Stichting LGBT Groningen

Uitvoerder: bureau EEVAA

© 2017

"In Groningen zou ik niet snel met mijn vriend hand in hand lopen." (man, 34 jaar)

Peiling van veiligheid van
LHBT'ers in Groningen en Drenthe

Deze quick scan is opgesteld door COC Groningen en Drenthe. Informatie en inlichtingen verkrijgbaar bij Jorine de Muijnck (info@cocgd.nl).

© 2016

www.cocgd.nl

Aanleiding voor het onderzoek

De directe aanleiding voor dit onderzoek is de discriminatie en mishandeling van twee vrouwen die gearmd door de Oosterstraat in Groningen liepen, op een zondagochtend na het verlaten van uitgaansgelegenheid De Kast. Hierop volgde een gesprek tussen bestuurders en het COC Groningen en Drenthe (hierna: COC GD). Uit dit gesprek rees de vraag of we hier spreken van een incidenteel of een structureel probleem in Groningen. Hiertoe is deze quick scan opgezet: een onderzoek dat in korte tijd is uitgevoerd, met een korte vragenlijst, gericht op het beantwoorden van de vraag: hoeveel procent van de LHBT'ers in Groningen en Drenthe heeft het afgelopen jaar een incident meegemaakt waarbij sprake was van discriminatie vanwege seksuele geaardheid?

Voor deze peiling is gebruik gemaakt van de vragenlijst die is ontwikkeld door de Universiteit van Amsterdam en voorgelegd aan het AmsterdamPinkPanel (APP)¹.

Hierna worden de resultaten besproken.

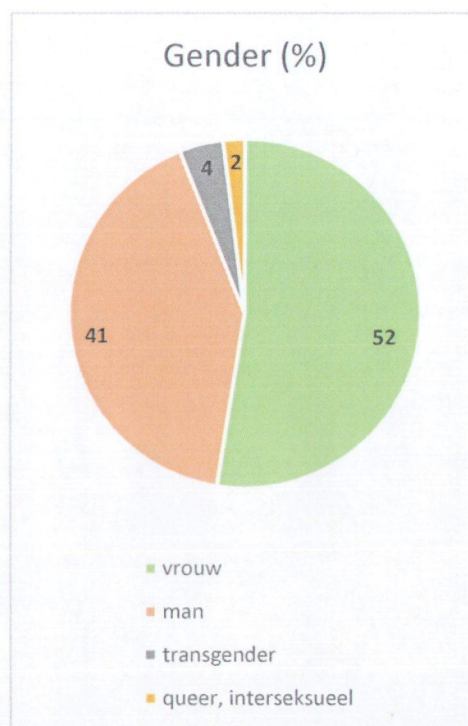
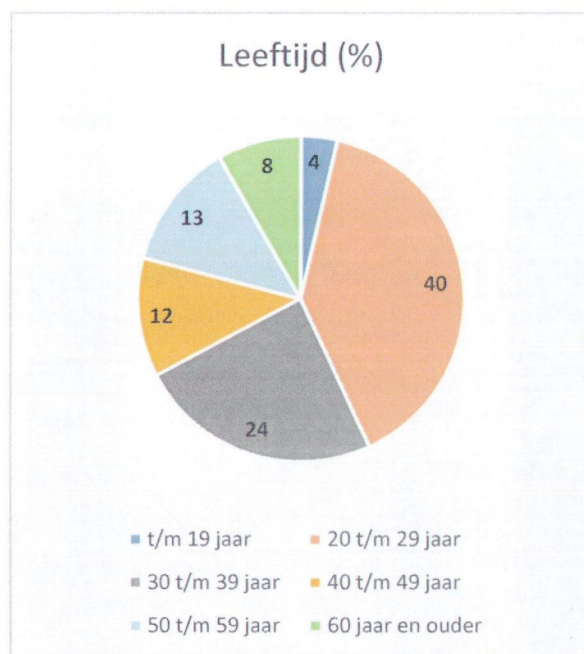
---

¹ Het APP is een samenwerking tussen de Universiteit van Amsterdam en het COC Amsterdam. Het telt ongeveer 1200 leden die regelmatig gevraagd worden een vragenlijst in te vullen over verschillende onderwerpen. De genoemde vragenlijst betreft de vragenlijst voor het jaarlijkse buurtveiligheidsonderzoek (laatstelijk afgenomen in juni 2015).

Achtergrondgegevens respondenten

De enquête is ingevuld door 430 mensen. Na opschoning blijven er 364 over². De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 36 jaar oud en varieert van 16 tot en met 81. Leeftijd en gender zijn hieronder weergegeven.

² Omdat zij niet alle vragen beantwoordden, worden in deze rapportage ook andere totalen genoemd (het totaal dat die vraag beantwoordde).

Hoe veilig voelen LHBT'ers zich?

Voorop mag gesteld worden dat veel LHBT'ers zich over het algemeen veilig voelen. Een ruime meerderheid (85%) geeft een voldoende voor het algemene gevoel van veiligheid. Gemiddeld wordt een 7,3 gegeven. Hieronder wordt het gemiddelde 'rapportcijfer' weergegeven dat respondenten geven aan de veiligheid in het algemeen, en de veiligheid op genoemde deelgebieden.

Wat opvalt is dat de veiligheid in het uitgaanscentrum het laagst scoort.

	Gemiddeld rapportcijfer	Percentage dat een onvoldoende geeft (5 of lager)	Aantal respondenten
... in jouw leefomgeving in het algemeen	7,3	15%	293
... in jouw eigen huis?	9,3	3%	263
... in jouw eigen straat?	8,1	7%	263
... in jouw eigen wijk/ buurt?	7,7	13%	254
... in jouw eigen stad/ dorp?	7,4	15%	255
... op jouw werk?	8,5	6%	225
... waar je sport?	8,2	7%	177
... op een treinstation?	6,9	20%	242
... waar je de dagelijkse boodschappen doet?	7,9	7%	257
... in horeca- en uitgaansgelegenheden (algemeen)?	6,5	32%	244
... in LHBT horeca- en uitgaansgelegenheden?	8,4	3%	219
... rondom LHBT horeca- en uitgaansgelegenheden?	6,6	30%	219
... in het centrum van Groningen tijdens het uitgaan?	6,1	32%	216

De LHBT'ers in dit onderzoek geven hun algemene gevoel van veiligheid gemiddeld een 7,3.

Bijna een derde van de respondenten geeft zijn/haar gevoel van veiligheid in het uitgaanscentrum van Groningen een onvoldoende; gemiddelde krijgt dit een 6,1.

Hoeveel LHBT'ers maken een incident mee?

Wie?

Van de ondervraagde LHBT'ers maakte 29% in de laatste 12 maanden één of meerdere incidenten mee. Er is specifiek gevraagd naar incidenten die te maken hebben met seksuele geaardheid.

Van de groep die het afgelopen jaar iets meemaakte, geldt voor slechts 20 procent dat dit bij één incident bleef. De helft van de mensen maakte naast dit ene incident nog tussen de 1 en 5 andere incidenten mee. 16% tussen de 6 en 10 incidenten en 11% meer dan 10 (met ook antwoorden als 'wekelijks' en 'tientallen').

Wat?

Soort incident, in categorieën

Onderstaande tabel geeft weer wat voor incidenten mensen meemaakten. Uitgescholden worden komt verreweg het vaakst voor (in 64 van de 79 gevallen), vaak in combinatie met één van de andere vormen van bedreiging of geweld.

Bij ruim een derde van de incidenten is er sprake van fysiek geweld (duwen, aangeraakt worden, geslagen of geschopt, bespuugd worden).

In de afgelopen 12 maanden ben ik ...	Aantal	Percentage (van de mensen die iets meemaakten)*	Percentage van totaal LHBT'ers
... uitgescholden vanwege mijn geaardheid.	64	81	24
... geduwd/ aangeraakt vanwege mijn geaardheid.	17	22	6
... terecht gekomen in een vijandige sfeer vanwege mijn geaardheid.	29	37	11
...persoonlijk bedreigd om mijn geaardheid.	20	25	7
... geslagen of geschopt vanwege mijn geaardheid.	4	5	1
... bespuugd vanwege mijn geaardheid.	8	10	3
... anders, namelijk	20	25	7

* Omdat meerdere antwoorden mogelijk zijn, telt de kolom op tot meer dan 100%.

In de categorie 'anders' worden uiteenlopende open antwoorden ingevuld, waaronder: foto's gemaakt toen ik mijn vriendin zoende, nagekeken of belachelijk gemaakt, iets naar je toegegooid krijgen, genegeerd worden (door burens), en 'een baan niet gekregen'.

Beschrijving van het incident in eigen woorden

De LHBT'ers die een incident meemaakten is gevraagd om dit kort te beschrijven. Veel van de incidenten betreffen opmerkingen door omstanders. 'Uitgescholden op straat', 'Uitgescholden door studenten', 'Regelmatig word ik nageschreeuwd of krijg ik vervelende opmerkingen te horen', en opmerkingen als: 'Jouw soort mensen is hier niet welkom', 'vieze lesbo', 'kankerflikker'.

Ook zijn situaties vaak bedreigend voor het slachtoffer, zoals achtervolgd worden, vervelend aangesproken worden door een groep, of mannen die handtastelijk zijn.

Veel van de incidenten die lesbische en biseksuele vrouwen noemen betreffen seksistische opmerkingen door mannen, zoals 'ik zal je wel hetero maken', of 'mag ik erbij'. Soms gevolgd door aanraking.

Veel incidenten vinden plaats in openbare ruimte (op straat), door groepen (jongeren, mannen, uitgaanspubliek). Enkele uitzonderingen zijn bijvoorbeeld: incidenten op het werk ('ongewenst gedrag door een collega op de werkvloer'), telefonisch bedreigd worden ('Ik [...kom hier...] al twintig jaar, word opeens anoniem gebeld en uitgescholden en er wordt gezegd dat er voor mijn soort hier geen plaats is'), of genegeerd worden (door buurtbewoners).

Waar?

Het merendeel van de incidenten vindt plaats in of rond horeca- en uitgaansgelegenheden of na het uitgaan, bij elkaar 54%.

Veel van deze incidenten vonden plaats tijdens het uitgaan in het centrum van Groningen. Het gebied rondom De Kast wordt drie keer specifiek genoemd en vijf maal de Grote Markt.

	Aantal	Percentage
In horeca- en uitgaansgelegenheden	18	27
Bij het naar huis gaan na het uitgaan	18	27
In de eigen straat of wijk	10	15
In de stad, in het centrum	8	12
Op een treinstation	5	8
Op het werk	2	3
Anders, namelijk	5	8
Totaal	66	100

Ervaring en reactie

Emoties

Aan de LHBT'ers die een incident meemaakten is gevraagd van een aantal gevoelens aan te geven in welke mate zij dit tijdens het incident voelden. De emoties die het hoogst scoren zijn boos en beledigd. Bijna tweederde voelt zich in bepaalde mate angstig. Ook vernederd en hulpeloos zijn veel gevoelde emoties. Minder LHBT'ers voelen schaamte tijdens het incident.

Reactie

Ruim een derde van de LHBT'ers reageert verbaal op het incident (zegt iets terug). Maar bijna evenveel LHBT'ers deden niets (33%) of deden alsof er niets gebeurd was (30%). Een kleiner deel heeft fysiek teruggevochten of anderen om hulp gevraagd. Eén iemand belde de politie via 112.

Gevraagd naar wat men op een later moment deed, bijvoorbeeld een dag na het incident, blijkt dat de meerderheid erover praat met vrienden. Drie mensen zijn naar een instantie of organisatie zoals het discriminatiebureau gegaan en vier deelden het op sociale media (Facebook, Twitter). 18 Van de 66 LHBT'ers hebben er met niemand over gepraat.

Opvallend is dat geen van de LHBT'ers die een incident meemaakten aangifte deed bij de politie. Redenen die hiervoor genoemd worden zijn 'Ik denk dat het incident niet voldoende ernstig was om aangifte te doen' (4), 'Ik denk dat de politie mijn klacht niet serieus neemt' (5) en één iemand was bang voor de gang van zaken (bijvoorbeeld bang dat je adres bekend wordt bij de daders). Eén iemand geeft aan 'Ik verwacht niet dat de politie iets doet en ik laat me niet kennen', een ander zegt 'Politie / gemeente doet toch niks en zegt alleen maar dat het vervelend is maar dat ze er niks mee kunnen'.

Bijna 30% van de respondenten heeft het afgelopen jaar één of meerdere incidenten meegemaakt van discriminatie en/of geweld vanwege seksuele geaardheid.

Meer dan de helft van de incidenten vond plaats in de uitgaanssfeer.

Niemand deed aangifte bij de politie.

Conclusie: incidenteel of structureel?

Om terug te keren naar de aanleiding van dit onderzoek stellen we hier nogmaals de vraag: is er sprake van een incidenteel of een structureel probleem rondom discriminatie van LHBT'ers?

We hebben gezien dat 29% van de LHBT-respondenten in Groningen en Drenthe in het afgelopen jaar (tenminste) één incident meemaakte waarbij sprake was van discriminatie vanwege seksuele gerichtheid of transgenderisme³.

Is 29% veel?

Zoals gezegd is voor de vragenlijst van deze peiling gebruik gemaakt van de door de UvA ontwikkelde vragenlijst die is voorgelegd aan het AmsterdamPinkPanel. Dit maakt het mogelijk om cijfers te vergelijken. Het aantal LHBT'ers in het PinkPanel dat een incident meemaakte in het afgelopen jaar (onderzoek is uitgevoerd in juni 2015) is lager dan de peiling in Groningen, 25%.

Ook het veiligheidsgevoel van LHBT'ers in het Groningse uitgaanscentrum is lager dan in de Amsterdamse uitgaansgebieden: 6,1 tegenover 7,0 tot 7,5 (de verschillende uitgaansstraten van Amsterdam zijn apart bevroegd).

Van de LHBT'ers in het AmsterdamPinkPanel is 19% in het afgelopen jaar uitgescholden, in deze peiling in Groningen en Drenthe is dit 24%. Ook geduwd of aangeraakt zijn is in onze enquête vaker genoemd: 6% tegenover 3% in het APP. De overige aantallen zijn ongeveer gelijk.

Daarnaast is onlangs een onderzoek uitgevoerd door IntraVal naar 'veilig uitgaan in Groninger binnenstad'. Hoewel dit onderzoek anders is van opzet en daarom lastig te vergelijken, is er ook daar gevraagd naar slachtofferschap. 13% Van de bezoekers van het uitgaansgebied (het cameragebied in de binnenstad: Grote Markt, Poelestraat, Peperstraat en Gelkingestraat) is slachtoffer geweest van een voorval van agressie, geweld of vandalisme (bijv. beroving). Hierin is discriminatie niet apart bevroegd.

Is 29% 'structureel'?

Wanneer bijna drie op de tien LHBT'ers te maken heeft gehad met een voorval van discriminatie, en een kwart méér dan één, lijkt het verantwoord om te stellen dat het geweldsvoorval in de Oosterstraat van maart 2016 niet op zichzelf staat.

---

³ Mogelijk zijn niet al deze incidenten 'discriminatie' in juridische zin. De exacte vraagstelling luidde: Kun je van de volgende situaties/gebeurtenissen aangeven of je die in het afgelopen jaar hebt meegemaakt? – waarna de opties geboden zijn zoals in de tabel op pagina 6.

Uit de peiling blijkt dat veel voorvallen plaatsvinden in de uitgaanssfeer (tijdens de uitgaansavond of het naar huis gaan, rondom Grote Markt, Vismarkt, 'in het centrum' en de Oosterstraat), en dat het gemiddelde cijfer voor het veiligheidsgevoel in de uitgaansuren in het centrum van Groningen niet hoog is: 6,1.

Ook blijkt dat geen van de respondenten aangifte of melding deed bij de politie. 30% Van de mensen die iets overkwam doet op het moment zelf 'alsof er niets gebeurd was'. Wat later na het incident praten veel van hen er wel over met vrienden.

De open antwoorden in deze peiling, waarin LHBT'ers die een voorval meemaakten beschrijven wat dit betrof, leveren een inkleuring van de cijfers. De beschreven voorvallen variëren van 'uitgescholden op straat', 'nagekeken worden' en bijvoorbeeld: 'Ik krijg regelmatig vervelende opmerkingen, maar voel me niet angstig. Het is meer triest', tot ernstigere voorvallen als 'uitgescholden en een klap gekregen nadat ik meerdere malen aangaf niet geïnteresseerd te zijn in deze man' (lesbische vrouw) en 'een onbekende zei dat hij me door mijn hoofd zou schieten vanwege mijn geaardheid', 'We werden uitgescholden, bespuugd en ik voelde me bedreigd'.

Los van het exacte aantal voorvallen zou gesteld kunnen worden dat dergelijke misstanden aangepakt moeten worden en dat de veiligheid van LHBT'ers in Groningen beter kan.

DISCRIMINATIEKLIMAAT GRONINGEN

2-meting
Maart 2016

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020-3330670
www.ioresearch.nl

Rapportnummer

2016/33

Datum

Maart 2016

Opdrachtgever

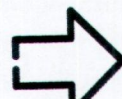

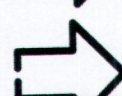
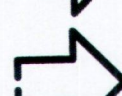
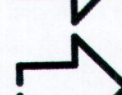
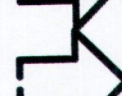
Discriminatie Meldpunt Groningen

Auteurs:

Roy van der Hoeve, MSc.
Drs. Lonneke Bruin

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INHOUDSOPGAVE

- 1. Belangrijkste resultaten
- 2. Inleiding
- 3. Discriminatie-ervaring
- 4. Discriminatiegronden
- 5. Uitingen van discriminatie
- 6. Locatie van discriminatie
- 7. Impact van discriminatie
- 8. Gevolgen discriminatie

- 9. Melden van discriminatie
- 10. Discriminatie in de buurt
- 11. Discriminatie in de media
- 12. Geweld in de media
- 13. Angstgevoelens
- 14. Discriminatie Meldpunt
- 15. Over het meldpunt

1. BELANGRIJKSTE UITKOMSTEN

Zeventien procent Groningers gediscrimineerd afgelopen jaar

Eén op de zes inwoners van de provincie Groningen voelde zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd, dit is niet anders dan in 2012. In de hele provincie Groningen is er wel eens sprake van discriminatie, in de provinciale gemeenten minder vaak dan in de stad Groningen. Ook ziet men hier vaker discriminatie bij anderen. De allochtone inwoners ervaren vaker discriminatie dan autochtonen. Dit was in eerdere jaren ook zo, maar de verschillen nemen toe.

Leeftijd nog steeds meest voorkomende grond discriminatie

Eén op de drie gediscrimineerden had in het afgelopen jaar te maken met leeftijdsdiscriminatie. Dit komt in alle leeftijdsgroepen ongeveer even vaak voor. Op de tweede plaats staat discriminatie op basis van geslacht, hier had ten opzichte van eerdere jaren een groter deel mee te maken. De uiting van discriminatie is veelal ongelijke behandeling en schelden en discriminerende opmerkingen.

Discriminatie minder vaak in de buurt of op straat

Ondanks een afname is discriminatie in de buurt of op straat nog steeds de meest genoemde locatie waar dit plaatsvindt. Steeds vaker lijkt discriminatie een werkgerelateerde context te hebben; men ziet dit vaker op het werk of tijdens het solliciteren.

Gediscrimineerden ervaren meer impact van discriminatie

Een deel van de inwoners met een discriminatie-ervaring ondervindt last hiervan in het (dagelijks) leven. Zonder discriminatie zou men een rooskleuriger bestaan hebben en voor sommigen beïnvloedt dit in hoge mate hun leven.

Kwart maakt melding

Een meerderheid van de inwoners met een discriminatie-ervaring maakt geen melding van discriminatie. De meest genoemde redenen hiervoor zijn het 'niet belangrijk genoeg vinden', 'melden helpt niet' en 'wil er geen aandacht aan schenken'. Het deel dat wel een melding maakt, neemt sinds 2009 toe.

Merendeel Groningers ziet geen spanningen in de buurt

Inwoners van Groningen zijn over het algemeen positief over hun woonomgeving; men gaat op een prettige manier met elkaar om en er heerst voor de meerderheid een gevoel van gelijkwaardigheid. Ook zien de meeste Groningers geen spanningen tussen bevolkingsgroepen. Inwoners met een discriminatie-ervaring zijn over het algemeen minder te spreken over deze aspecten.

Meer discriminatie door discussies in de media

De discussies over vluchtelingen in de media, politiek en op straat zorgen volgens de meeste Groningers voor polarisatie en meer discriminatie. Ongeveer de helft zegt dat het geen invloed heeft op hoe men met elkaar omgaat in de buurt.

Men wordt meer geconfronteerd met geweld in de media. Dit zorgt er bij een deel van de inwoners voor dat ze zich onveiliger voelen. Dit vertaalt zich voor een relatief klein deel door naar verhoogde onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt of het vermijden van drukke plekken. Eén op de drie Groningers geeft aan zich wel eens angstig te voelen tegenover andere bevolkingsgroepen.

Meer inwoners weten het Discriminatie Meldpunt te bereiken

Vier op de tien Groningers zijn bekend met (de taken van) het Meldpunt. Dit is lager dan eerdere jaren. Wel weten meer inwoners het Meldpunt te bereiken.

2. INLEIDING

Achtergrond onderzoek

Het Discriminatie Meldpunt Groningen (DMG) is een onafhankelijke organisatie die werkt aan het voorkomen, signaleren en bestrijden van discriminerende uitingen, gedragingen of regelgeving in de provincie Groningen. DMG helpt iedereen in Groningen stad en provincie die slachtoffer is van discriminatie.

Om inzicht te krijgen in het discriminatieklimaat in Groningen heeft DMG in 2009 en 2012 de Quickscan Discriminatieklimaat uit laten voeren. Begin 2016 is de Quickscan voor de derde keer uitgevoerd.

Doel onderzoek

Het onderzoek geeft inzicht in het huidige discriminatieklimaat in Groningen en de ontwikkeling hiervan ten opzichte van eerdere jaren (2012 en 2009). Met deze inzichten heeft DMG opnieuw een basis voor de nadere ontwikkeling van doelgericht en lokaal passend antidiscriminatiebeleid.

Methode

De werkwijze van het onderzoek was grotendeels gelijk aan de eerdere metingen. Het onderzoek vond plaats via een online enquête onder Groningse leden van twee landelijke panels: het Panelclixpanel en het I&O Researchpanel. Het veldwerk voor het onderzoek liep van eind januari tot en met begin februari 2016.

Ruim 1.300 inwoners van 18 jaar en ouder deden mee aan het onderzoek en vulden de online vragenlijst in. Het onderzoek is in 2016 voor de derde keer uitgevoerd en de vragenlijst is- ten behoeve van de vergelijkbaarheid – nagenoeg gelijk gehouden. Wel zijn er dit jaar vragen toegevoegd over actuele thema's omtrent andere bevolkingsgroepen.

Weging

Op de data is een weging toegepast naar leeftijd en geslacht. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd en geslacht in de respons zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhouding. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele provincie Groningen.

Analyse

In de rapportage worden de uitkomsten zoveel mogelijk vergeleken met de resultaten van de voorgaande metingen. Verschillen tussen de resultaten van eerdere metingen worden beschreven als deze groter of gelijk zijn dan 3 procent (bij percentages) en 0,3 punt (bij rapportcijfers). Er is voor deze gradaties gekozen omdat deze het dichtst in de buurt komen van de standaard betrouwbaarheidsmarge van de resultaten.

Waar mogelijk worden relevante verschillen beschreven in de huidige meting tussen achtergrondgegevens als leeftijd, etniciteit en stedelijk/landelijk gebied.

De antwoordcategorieën 'weet niet/n.v.t.' zijn (tenzij anders aangegeven) buiten de analyse gehouden. Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen.

3. DISCRIMINATIE-ERVARING

Zeventien procent gediscrimineerd in afgelopen jaar

Ongeveer één op de zes inwoners van Groningen voelde zich in de afgelopen 12 maanden wel eens gediscrimineerd. Dit deel is niet anders dan in 2012, maar ligt hoger dan in 2009.

In alle Groningse gemeenten is er wel eens sprake van ongelijke behandeling. Dit komt echter in de provinciale gemeenten minder vaak voor dan in de gemeente/stad Groningen. In het provinciale deel had 14% van de inwoners hier het afgelopen jaar mee te maken. In het stedelijke deel was dit 21%. Sinds 2009 is hier sprake van een toename in het aantal inwoners met een discriminatie-ervaring.

In de stad zien inwoners vaker discriminatie bij anderen

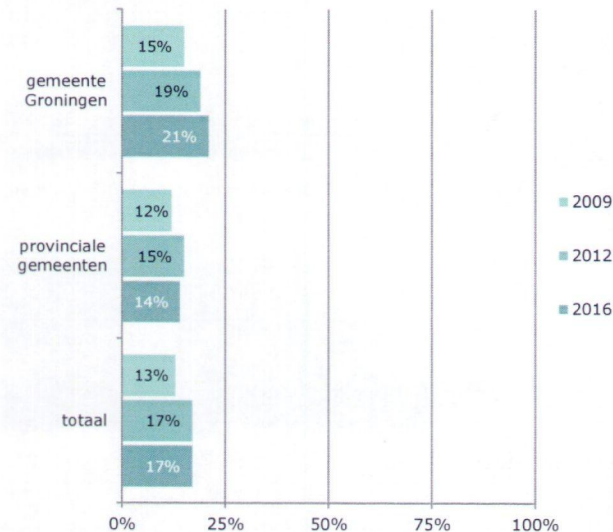
Een kwart (24%) van de inwoners maakte in de afgelopen 12 maanden wel eens mee dat iemand in de omgeving werd gediscrimineerd. In 2012 zag een vergelijkbaar deel (23%) discriminatie bij anderen. Ten opzichte van 2009 (21%) maakte men dit iets vaker mee in het afgelopen jaar. Ook hier is een duidelijk verschil tussen de gemeente Groningen en het provinciale deel (respectievelijk 30% vs. 21%.)

Van de inwoners die in de afgelopen 12 maanden een discriminatie-ervaring hadden, maakte 45% dit één tot twee keer mee. 20% drie tot vijf keer en 35% zes keer of vaker.

Figuur 1

Percentage inwoners met discriminatie-ervaring in de afgelopen 12 maanden

3. DISCRIMINATIE-ERVARING

Toename discriminatie onder allochtone Groningers

Sommige groepen in de samenleving krijgen meer met ongelijke behandeling te maken dan andere. De allochtone inwoners* van Groningen krijgen vaker te maken met discriminatie dan de autochtone bevolking. In de afgelopen 12 maanden ervaarde bijna drie op de tien allochtonen dit. Sinds 2009 is dit percentage ook toegenomen. Onder autochtonen had 16% van de Groningers een discriminatie-ervaring in het afgelopen jaar. Dit is niet veel anders dan in 2012, maar ligt hoger dan in 2009 (12%). Het verschil tussen allochtonen en autochtonen neemt steeds verder toe. Dit lijkt nauw samen te hangen met de woonplaats. De grootste invloed hier is de stad Groningen.

Ook leeftijd lijkt een rol te spelen; ouderen (60-plussers) hebben hier minder vaak mee te maken dan inwoners tot 60 jaar.

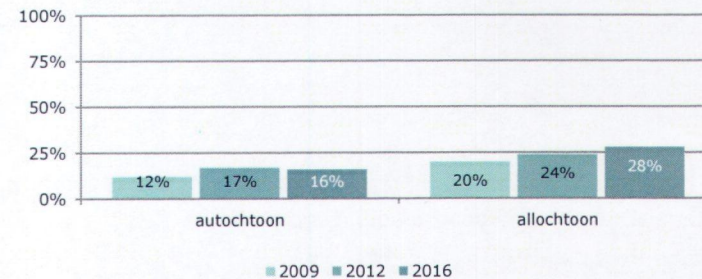
Mannen en vrouwen ervaren ongeveer even vaak discriminatie. Dit was in 2012 ook het geval.

Jongeren en allochtonen zien vaker discriminatie bij anderen

Jongeren (tot 30 jaar) nemen discriminatie vaker waar bij anderen in hun omgeving dan hun oudere regiobewoners. Dit geldt ook voor allochtonen; zij ervaren dit vaker dan autochtone inwoners van Groningen.

Figuur 2

Inwoners met discriminatie-ervaring in de afgelopen 12 maanden naar herkomst*

* Iemand is allochtoon als de persoon zelf of tenminste één van de ouders in het buitenland is geboren (n=113); CBS.

4. DISCRIMINATIEGRONDEN

Discriminatie op grond van leeftijd meest voorkomend

Er zijn verschillende gronden waarop mensen discriminatiegevoelens ervaren. In Groningen is leeftijd nog steeds de meest voorkomende discriminatiegrond. Bij één op de drie inwoners die het afgelopen jaar ongelijk behandeld werd, was leeftijd de oorzaak. Op de tweede plaats staat discriminatie op grond van geslacht. In 2012 en 2009 had één op de tien hier mee te maken. In 2016 is dit percentage verdubbeld. Discriminatie op grond van huidskleur of ras staat dit jaar voor het eerst in de top 5, terwijl seksuele gerichtheid (net) er buiten valt.

De grond waarop men wordt gediscrimineerd hangt in sommige gevallen samen met de achtergrond. Zo hebben allochtone inwoners vaker te maken met discriminatie vanwege het land van herkomst, terwijl autochtonen meer discriminatie ervaren op grond van kleding of uiterlijk en handicap/chronische ziekte.

Discriminatie op basis van geslacht komt met name voor bij vrouwen, vooral in de leeftijd tot 30 jaar. Inwoners uit de provinciale gemeenten voelen zich vaker gediscrimineerd vanwege hun woonplaats dan hun provinciegenoten uit de gemeente Groningen. Discriminatie op grond van leeftijd komt in alle leeftijdsgroepen ongeveer even vaak voor; zowel jongeren als ouderen hebben hiermee te maken.

Net als in 2009 en 2012 nemen inwoners bij anderen in hun omgeving vooral discriminatie op grond van huidskleur (38%), seksuele gerichtheid (27%) en geloof (22%) waar**.

* Naar inwoners met discriminatie-ervaring in de afgelopen 12 maanden (n=216)

** Naar inwoners die discriminatie meemaakten bij anderen in omgeving in de afgelopen 12 maanden (n=312)

Tabel 1

Top vijf meest voorkomende discriminatievormen*
Meerdere antwoorden mogelijk

	2009	2012	2016
1	Leeftijd (38%)	Leeftijd (35%)	Leeftijd (35%)
2	kleding/uiterlijk (20%)	Handicap/ziekte (23%)	Geslacht (22%)
3	Handicap/chronische ziekte (17%)	Kleding/uiterlijk (13%)	Kleding en/of uiterlijk (16%)
4	Geslacht (12%)	Geloof (11%) Geslacht (11%)	Handicap of chronische ziekte (16%)
5	Seksuele gerichtheid (10%)	Seksuele gerichtheid (9%)	Huidskleur/ras (11%)

Andere genoemde gronden van discriminatie:

- "Vanwege het krijgen van schuldhulp."
- "(Te hoge) opleiding."
- "Door mijn gezondheid."

5. UITINGEN VAN DISCRIMINATIE

Uitingen van discriminatie (vrijwel) onveranderd

Hoe uit zich de discriminatie die men ervaart? Meer dan de helft van de inwoners met een discriminatie-ervaring voelde zich ongelijk behandeld. Dit is (net als eerdere jaren) de meest genoemde uiting van discriminatie. Voor 31% bestond de discriminatie uit discriminerende opmerkingen en/of schelden. Dit komt minder vaak voor dan in 2012 en 2009. De overige vormen van discriminatie uitingen ervaart men in ongeveer dezelfde mate als eerdere jaren. Bij 'anders' noemt men het niet mee kunnen doen of buiten de groep vallen.

Andere uitingen van discriminatie:

- "Niet in de doelgroep vallen."
- "Geen vergoeding krijgen als je chronisch ziek bent, wat voorheen wel zo was."
- "Afgewezen worden."
- "Uitsluiting"
- "Niet mee kunnen doen."

Tabel 2

Uitingen van discriminatie*

	2009	2012	2016
niet als gelijkwaardig behandelen	51%	48%	58%
discriminerende opmerkingen/schelden	40%	43%	31%
contact vermijden	20%	16%	17%
treiteren/pesten	15%	14%	13%
bedreiging	10%	9%	10%
discriminerende uitingen in media	4%	5%	5%
beschadiging of bekladding eigendommen	6%	4%	3%
lichamelijk geweld	3%	2%	2%
discriminerende teksten op muren e.d.	1%	2%	2%
anders	13%	11%	9%

* Naar inwoners met discriminatie-ervaring in de afgelopen 12 maanden (n=216)

6. LOCATIE VAN DISCRIMINATIE

Discriminatie vaak arbeidgerelateerd

Inwoners die in de afgelopen 12 maanden een discriminatie-ervaring hadden, is gevraagd waar dit voorkwam. Voor drie op de tien doet discriminatie zich voor in de buurt of op straat. Dit is de meest genoemde locatie, maar hier is sprake van een afname sinds 2012. Ook op andere openbare plekken zoals tijdens het winkelen, bij uitgaansgelegenheden en bij (overheids)diensten lijkt discriminatie minder vaak voor te komen, al zijn de verschillen minimaal.

Steeds vaker ervaren inwoners van Groningen discriminatie op het werk, hier is een lichte stijging te zien vanaf 2009. Arbeidgerelateerde discriminatie, tijdens solliciteren, stage en werk, is ook de meest voorkomende context voor discriminatie in Groningen. Sport is het minst genoemd als discriminatiecontext.

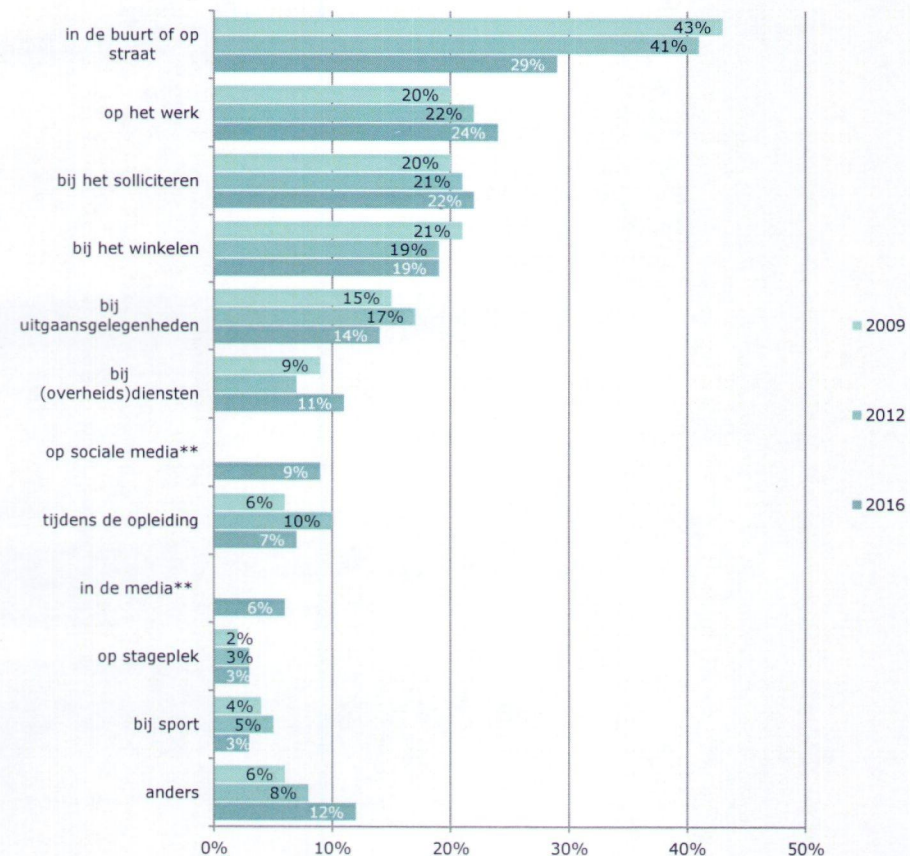
Dit jaar is voor het eerst gevraagd naar de rol van (sociale) media als plaats/medium waar men discriminatie meemaakt. 9% is wel eens gediscrimineerd op sociale media en 6% via andere media als krant, tv en internet.

Andere plaatsen waar men discriminatie ervaart:

- "Culturele activiteiten voor studenten."
- "Op een feestje."
- "In de omgang met anderen."
- "Op vakantie in het buitenland."

Figuur 3

Locatie van discriminatie*
Meerdere antwoorden mogelijk

* Naar inwoners met discriminatie-ervaring in de afgelopen 12 maanden (n=216)

** Dit jaar nieuw in de vragenlijst, hierdoor is er geen vergelijking met 2012 en 2009 mogelijk

7. IMPACT VAN DISCRIMINATIE

Impact van discriminatie neemt toe

Eén op de drie gediscrimineerden heeft (enige tot hoge mate) last van discriminatie. De helft ondervindt een klein beetje hinder hiervan en 19% geen. Ongeveer een kwart geeft aan dat discriminatie zijn of haar leven beïnvloedt, voor 6% in hoge mate. Voor 37% is dit een klein beetje en ongeveer even groot deel helemaal niet. Voor een meerderheid van de inwoners met een discriminatie-ervaring (55%) zou hun bestaan zonder discriminatie er rooskleuriger uitzien. Voor een kwart geldt dit deels, terwijl dit voor 18% niet opgaat.

Voor het bovenstaande geldt dat het deel van de Groningers dat hier enige of veel invloed van ondervindt ten opzichte van eerdere jaren ongeveer gelijk is gebleven. Wel is te zien dat het percentage inwoners bij wie discriminatie geen impact heeft sinds 2009 afneemt: de groep op wie het wel impact heeft neemt dus toe.

Tabel 3
Impact van discriminatie*

		In hoge mate	In enige mate	Klein beetje	Niet
Last van discriminatie	2009	5%	19%	47%	29%
	2012	10%	25%	41%	25%
	2016	9%	23%	49%	19%
Discriminatie beïnvloedt leven	2009	4%	16%	28%	52%
	2012	6%	17%	32%	46%
	2016	6%	18%	37%	39%
Bestaan rooskleuriger zonder discriminatie	2009	21%	32%	25%	22%
	2012	24%	28%	29%	19%
	2016	25%	30%	28%	18%

Hieronder een greep uit de opmerkingen van inwoners met een discriminatie-ervaring en de gevolgen die het heeft voor hun (dagelijks) leven:

- "Minder voor vol aangezien worden, omdat je kolft onder werktijd. Hetzelfde werk moeten doen in minder tijd, geen rekening houden met kolftijd door anderen, jezelf extra moeten verantwoorden."
- "Bij sollicitatie gaf de werkgever aan dat ik te oud was voor de vacature."
- "Doordat asielzoekers en andere buitenlanders voorrang krijgen bij het solliciteren wordt ik gediscrimineerd wegens mijn blanke huidskleur. Hierdoor gaan er veel banen aan mijn neus voorbij wat mij weer aanzet tot afschuw tegen buitenlanders."
- "Geen Nederlander kunnen worden en niet kunnen trouwen door discriminerende wettelijke bepalingen. Dit zijn mede de redenen voor mijn minder goede geestelijke welzijn. Ik heb daardoor minder vertrouwen in overheid en recht."
- "Ik heb over het algemeen het gevoel dat je je soms als vrouw meer moet bewijzen."
- "Mensen die je niet serieus nemen omdat je 'te jong bent'."
- "Met solliciteren merk ik dat ze 38 jaar al te oud vinden en het dan gooien op dat je niet in het team past. De gevolgen in het dagelijkse leven zijn dat je motivatie dan minder wordt."
- "Op straat worden na gekeken en na worden geroepen."
- "We worden door de overheid gediscrimineerd, omdat als chronisch zieke je erg veel kosten hebt die voorheen gedeeltelijk vergoed werden."
- "Zo gauw je in een rolstoel zit denkt de (vriendelijke) medemens ook dat je geestelijk niet helemaal meer in orde bent."

* Naar inwoners met discriminatie-ervaring in de afgelopen 12 maanden (n=216)

9. MELDEN VAN DISCRIMINATIE

Inwoners maken vaker melding van discriminatie

Een kwart van gediscrimineerden in Groningen maakt een melding van het incident. Men meldt dit bij de politie (6%), een discriminatie meldpunt (5%) of soms bij een vertrouwenspersoon op het werk (4%). Vaker (13%)* richt men zich tot 'anderen' zoals bijvoorbeeld vrienden, familie, collega's, maar ook instellingen als de UWV, de woningbouw of een politieke partij. Vergeleken met 2009 is een toename zichtbaar in het aantal melders.

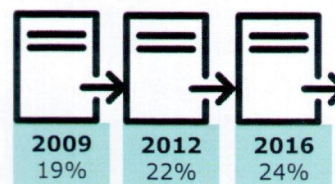
Een ruime meerderheid (76%) maakt geen melding na een discriminatie-ervaring. Het niet belangrijk genoeg vinden of het idee dat melden niet helpt zijn de meest genoemde redenen. Een kwart wil er geen aandacht aan schenken. Vergeleken met eerdere jaren zijn er minimale verschillen in de redenen die inwoners noemen. Wel is ten opzichte van vier jaar geleden een groter deel van mening dat melden niet helpt. Verder onderzoek moet uitwijzen wat de reden hiervan is.

43% van de frequent gediscrimineerden (meer dan drie keer in de afgelopen 12 maanden)*** die een melding maakte, is meer geneigd opnieuw een melding te maken. Voor **35%** is deze bereidheid lager en voor het overige deel is er geen verschil.

Figuur 4

Gediscrimineerden die een melding maken

Tabel 4

Reden voor het niet melden van discriminatie**

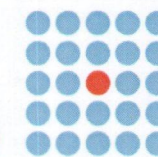
Meerdere antwoorden mogelijk

	2009	2012	2016
niet belangrijk genoeg	32%	36%	32%
melden helpt niet	24%	20%	31%
wil er geen aandacht aan schenken	30%	22%	23%
kost me te veel tijd/moeite	10%	14%	10%
zelf opgelost	17%	8%	10%
Weet niet zeker of het discriminatie was	9%	7%	9%
bang voor de gevolgen	6%	2%	8%
weet niet waar ik kan melden	9%	6%	7%
andere reden	3%	9%	11%

* Naar inwoners met discriminatie-ervaring in de afgelopen 12 maanden (n=216), men kon hier meerdere antwoorden geven.

** Naar inwoners met discriminatie-ervaring in de afgelopen 12 maanden die geen melding maakte (n=163).

*** Vanwege het lage aantal waarnemingen (n=31) dienen deze resultaten voorzichtig te worden geïnterpreteerd.

10. DISCRIMINATIE IN DE BUURT

Ruime meerderheid ervaart geen spanning tussen bevolkingsgroepen in de buurt

Driekwart van de Groningers* geeft aan dat buurtbewoners op een prettige manier met elkaar omgaan. Ook vindt een meerderheid (62%) dat er een sfeer van gelijkwaardigheid heerst tussen de bewoners. Voor één op de tien geldt dit niet. Ook zegt een even groot deel spanningen tussen bevolkingsgroepen te ervaren in de buurt. Een ruime meerderheid (73%) ziet dit niet in de eigen buurt. Ten opzichte van eerdere jaren zijn de verschillen minimaal.

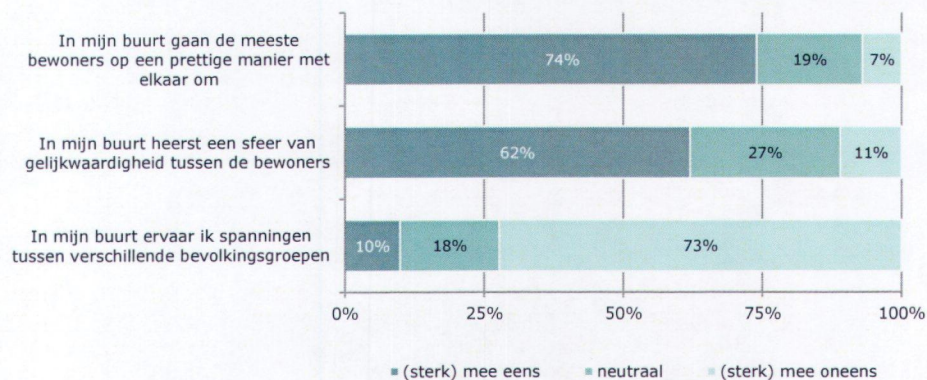
Inwoners van Groningen die in het afgelopen jaar een discriminatie-ervaring hadden, zien vaker spanningen tussen bevolkingsgroepen in de buurt dan Groningers die dat niet hadden. Ook zijn zij minder te spreken over de prettige omgang tussen buurtbewoners.

Autochtone Groningers en ouderen (60-plussers) zien minder vaak spanningen tussen verschillende bevolkingsgroepen dan allochtonen en jongeren. Ook zijn deze groepen positiever over de sfeer van gelijkwaardigheid tussen buurtbewoners.

In de provinciale gemeenten vindt men dat er meer een gelijkwaardige sfeer heerst dan in de stedelijke gemeenten. Ook inwoners uit Groningen die geen discriminatie-ervaring hebben gehad het afgelopen jaar delen deze mening (ten opzichte van Groningers die dat wel hebben).

* Het betreft hier alle inwoners van de provincie Groningen (n=1342).

Figuur 5
Oordeel over woonomgeving*

Meer inwoners geïnteresseerd in bijeenkomst omtrent discriminatie

Een kwart van de Groningers geeft aan interesse te hebben in een voorlichtingsbijeenkomst, cursus of activiteit rondom het thema discriminatie als deze in de buurt wordt georganiseerd. Vier jaar geleden was dit nog één op de vijf inwoners.

Tabel 5
Geïnteresseerd in voorlichtingsbijeenkomst, cursus of activiteit rond het thema discriminatie*

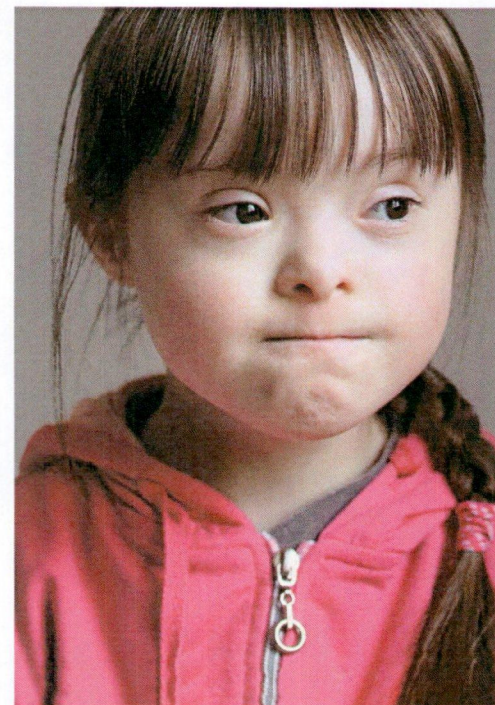
	(sterk) mee eens	neutraal	(sterk) mee oneens
2012	19%	46%	35%
2016	23%	55%	34%

11. DISCRIMINATIE IN DE MEDIA

Discussies over vluchtelingen zorgen voor meer discriminatie

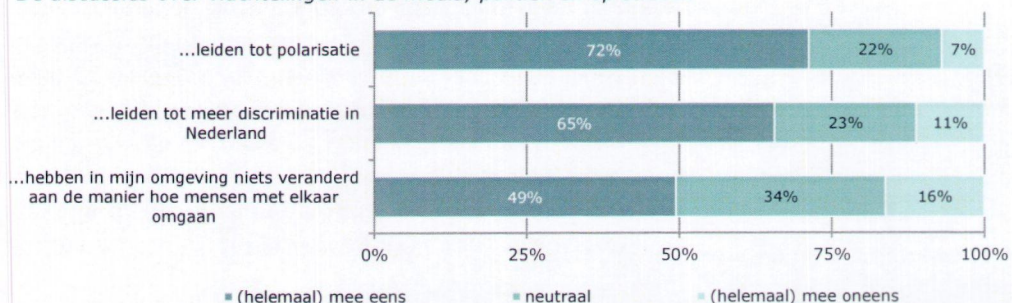
Nieuw dit jaar zijn vragen over actuele thema's die spelen. Inwoners is gevraagd naar hun mening over discussies omtrent vluchtelingen in de media, de politiek en op straat. Zeven op de tien inwoners vinden dat deze discussies leiden tot grotere tegenstellingen tussen bevolkingsgroepen in Nederland (polarisatie). Ook zijn twee op de drie Groningers van mening dat het zorgt voor meer discriminatie in ons land. Onder jongeren tussen de 18 en 29 jaar is dit nog iets hoger (72%).

De discussies over vluchtelingen verandert bij de helft van de inwoners van Groningen niets aan de omgang tussen verschillende bevolkingsgroepen. 16% zegt dat dit wel van invloed is. Dit geldt met name voor inwoners tot 45 jaar en Groningers met een discriminatie-ervaring in het afgelopen jaar.

Figuur 6

Stellingen over actuele thema's
De discussies over vluchtelingen in de media, politiek en op straat..

12. GEWELD IN DE MEDIA

Eén op de drie voelt zich onveiliger door geweld in de media

Zes op de tien Groningers wordt via de media en internet meer of ingrijpender geconfronteerd met geweld. Onder 60-plussers en inwoners buiten de stad Groningen speelt dit zelfs nog iets meer (respectievelijk 76% en 65%).

Voor een derde van de inwoners van Groningen zorgen deze beelden in de media ervoor dat men zich in het algemeen onveiliger voelt. 18% vermijdt hierdoor drukke plekken en 13% heeft een onveilig gevoel in de eigen buurt. Desondanks is dit voor (iets) meer dan de helft van de Groningers niet van toepassing.

Inwoners die in de afgelopen 12 maanden een discriminatie-ervaring hadden, voelen zich onveiliger (in het algemeen en in de eigen buurt) en mijden vaker drukke plekken dan inwoners die dat niet hadden. Het in aanraking komen met geweld heeft dus wel degelijk invloed op het gevoel van veiligheid, maar lijkt voor een relatief klein deel door te slaan naar het gevoel van onveiligheid in de buurt en het aanpassen van gedrag.

Tabel 6

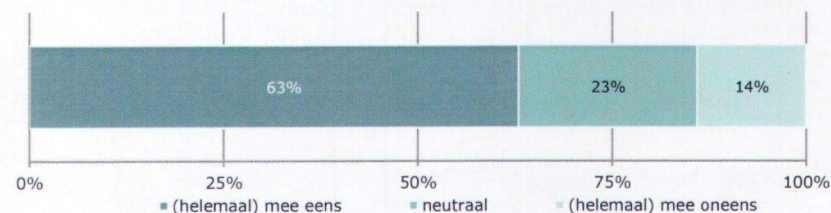
Stellingen over geweld in de media

Beelden van geweld in de media zorgen voor...	(helemaal) mee eens	Neutraal	(helemaal) mee oneens
...een onveilig gevoel in het algemeen	32%	29%	39%
... vermindering van drukke plekken	18%	29%	53%
... een onveilig gevoel in de buurt	13%	27%	61%

Figuur 7

Stelling

Door media en internet steeds ingrijpender geconfronteerd met geweld

13. ANGSTGEVOELEN

Een derde voelt zich angstig rondom andere groepen

Op de vraag of men zich weleens angstig of onprettig voelt tegenover andere bevolkingsgroepen antwoordt 37% bevestigend. Vooral jongeren ervaren dit; onder hen geeft 52% aan zich wel eens angstig te voelen in het bijzijn van andere groepen. Ook Groningers die discriminatie meemaakten in het afgelopen jaar (bij zichzelf of anderen) voelen zich in deze mate angstig.

De oorzaak ligt voor meer dan de helft van de gevallen in de media. Een kwart schrijft dit toe aan een vervelende ervaring die men had of door berichten uit de omgeving. Bij 15% had iemand uit de omgeving een vervelende ervaring of was men getuige van een confrontatie tussen bevolkingsgroepen.

Andere oorzaken van onprettige/angstige gevoelens van bepaalde groepen:

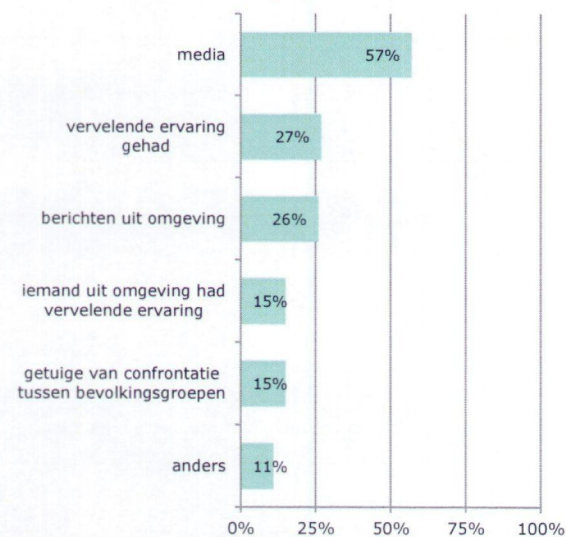
- "Als zij in een grote groep aanwezig zijn."
- "Andere normen en waarden en de samenshaling van groepen."
- "Door vreemd gedrag."
- "Gewoon een onbestemd gevoel."
- "Onbekend met andere culturen. Wat voor hun normaal is, voelt voor mij soms intimiderend."
- "Ze staan vaak in grote groepen wat bedreigend overkomt ook de kleding zorgt voor een onveilig gevoel."
- "Verschil in normen en waarden."

37% van de inwoners van Groningen voelt zich wel eens onprettig of angstig tegenover andere bevolkingsgroepen

Figuur 8

Oorzaak onprettige/angstige gevoelens van bepaalde groepen*
Meerdere antwoorden mogelijk

* Naar inwoners met onprettige/angstige gevoelens tegenover andere bevolkingsgroepen (n=489)

14. DISCRIMINATIE MELDPUNT

Meer inwoners weten het Discriminatie Meldpunt te bereiken

Vier op de tien Groningers geeft aan het Discriminatie Meldpunt Groningen te kennen, 12% kent ook haar taken. Een meerderheid is echter onbekend met het Meldpunt. Ten opzichte van 2012 en 2009 kent een groter deel van de inwoners het Meldpunt niet. Met name in de leeftijdsgroepen 18 tot 29 jaar en 30 tot 44 jaar is de onbekendheid groot (respectievelijk 67% en 68% kent het meldpunt niet).

Wel weten meer Groningers het Meldpunt te bereiken; in 2012 was dit 14% en in 2009 was het 20%. Inwoners in de gemeente Groningen weten vaker het Meldpunt te vinden dan daarbuiten. Onder gediscrimineerden of inwoners die discriminatie in hun omgeving meemaakten weet (bijna) de helft hoe ze het Meldpunt kunnen bereiken. Ook allochtonen weten dit gemiddeld vaker dan autochtonen.

GEWEIGERD
vanwege je
huidskleur?

BEDREIGD
omdat je op
mannen valt?

NIET MOGEN SPORLEN
vanwege je
hoofddoek?

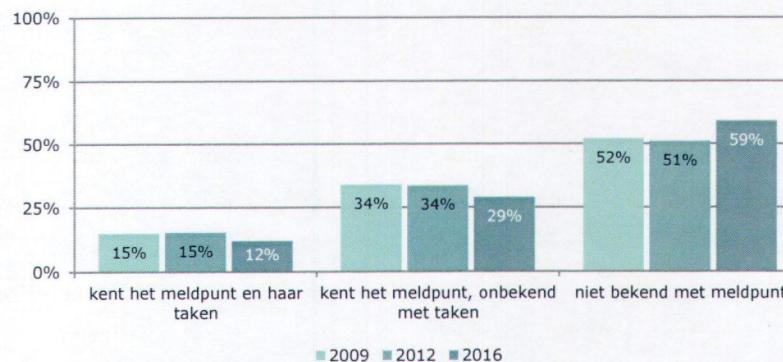
Kijk niet weg, meld het!

Bel 050 - 549 87 02
www.discriminatiemeldpunt.nl

Discriminatie
Meldpunt Groningen

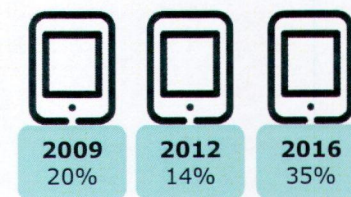
Figuur 9

Bekendheid met (taken) Discriminatie Meldpunt Groningen

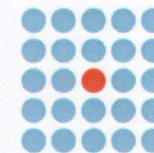

Figuur 10

Deel inwoners die weten hoe het Meldpunt te bereiken*

* Naar inwoners die bekend zijn met Discriminatie Meldpunt Groningen (n=548).

15. OVER HET MELDPUNT

Discriminatie Meldpunt Groningen

Het Discriminatie Meldpunt Groningen (DMG) is een onafhankelijke organisatie die zich ten doel stelt het voorkomen, signaleren en bestrijden van discriminerende uitingen, gedragingen of regelgeving. Alle inwoners van de provincie Groningen kunnen hier terecht voor individuele klachten, informatie, advies, voorlichting en preventieactiviteiten.

Contactinformatie:

Discriminatie Meldpunt Groningen (DMG)
Postbus 1622
9701 BP Groningen

E-mail: info@discriminatiemeldpunt.nl
Telefoon: 050-549 87 02 (Bereikbaar: ma- do van 9.00- 17.00 uur)
Bezoekadres: Hanzeplein 120, Groningen
www.facebook.com/discriminatiemeldpuntgroningen

GEDISCRIMINEERD?

Kijk niet weg, meld het!

Bel 050 - 549 87 02
www.discriminatiemeldpunt.nl

Discriminatie
Meldpunt Groningen

**Discriminatie
Meldpunt Groningen**

